

عنوان مقاله:

شرایط اعمال قاعده درا در فقه امامیه و قانون مجازات اسلامی

محل انتشار:

نخستین کنفرانس ملی حقوق، فقه و فرهنگ (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

فاطمه آناهید - گروه حقوق، هیت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل

مجید اسودی - گروه حقوق، دانشجو، کارشناس ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی اردبیل

خلاصه مقاله:

حکومت اسلامی در عصر غیبت داعیه دار اجرای حدود الهی است. در عین حال، مسامحه و تخفیف در اجرای حدود الهی نیز بدون آنکه به تعطیلی آنها بینجامد، در پاره‌های موارد مورد تصریح شارع مقدس قرار گرفته است. قاعده درا نیز از جمله قواعد اصطیادی است که برگرفته از رویه امتنانی شارع در اجرای حدود می باشد. در قانون مجازات اسلامی، قاعده درا در قالب دو ماده گنجانده شده است. مفاد این مواد، موید آن است که قاعده مذکور براساس نظر برخی از فقهای متأخر که به تعطیلی حدود در عصر غیبت اعتقاد دارند، مورد تفسیر موسع قرار گرفته است. لذا تتبع دقیقتر در مفاد قاعده درا به منظور ارائه شرایط و ضوابط اجرای آن و تطبیق آنها با مفاد مواد قانون مجازات اسلامی، به گونه ای که هم حدود الهی اجرا شود و هم رویه امتنانی شارع مورد توجه قرار گیرد، امری ضروری است. این مقاله با روش تحلیلی و با استفاده از منابع فقهی موجود و همچنین توجه به اصطیادی بودن قاعده درا، سعی در ارائه تفسیری نوین از این قاعده دارد که در بردارنده موارد متیقن باشد. بر اساس یافته های این مقاله، قاعده درا از میان انواع جرایم، تنها حدود به معنای اخص و تعزیراتی را که جنبه حق الهی دارند در برمی گیرد. همچنین این قاعده، منصرف از عنصر قانونی و مادی بوده و تنها در موارد شبهه در مسوولیت کیفری و یا عنصر روانی اعمال می گردد.

کلمات کلیدی:

قاعده درا، حدود الله، شبهه، شبهه حکمی، شبهه موضوعیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1019066>

